

Многонационален хранителен взрив, причинен от *Salmonella* Poona, вследствие консумация на храна за кърмачета

© dete.bg

Здравните служби на Франция, Белгия и Люксембург, съобщават за случаи на хранителна инфекция при кърмачета и малки деца, причинена от *Salmonella enterica* серотип Poona. Всички 32-ма пациенти са инфектирани с един и същ бактериален щам, установен чрез мултилокусно геномно секвениране за типизиране на щамата. Към 6 март 2019 г., три държави членки на Европейския съюз (ЕС) са установили общо 32 потвърдени случая: 30 във Франция, 1 в Белгия и 1 в Люксембург.

Симптомите на заболяването се проявяват между август 2018 г. и февруари 2019 г. За болнично лечение са приети 14 от децата, като всички се повлияват добре от лечението или са напълно излекувани.

При подобен взрив на хранително заболяване, засягащ няколко държави, координацията на ниво Европейски съюз (ЕС) е много важна. В тази връзка Европейския орган по безопасност на храните (EFSA) и Европейския център за профилактика и контрол на заболяванията (ECDC), в тясно сътрудничество със засегнатите страни, изготвят съвместна бърза оценка на хранителния взрив [1]. Оценката определя рисковете за общественото здраве, идентифицира източника на инфекцията и предоставя информация за разпространението на замърсените продукти, което е от решаващо значение за предприемане на съответните контролни мерки.

Според епидемиологичните проучвания, заболелите деца са консумирали три вида храни за кърмачета (на оризова основа), произведени между август и октомври 2018 г., от обект в Испания и разпространявани от френска компания. До момента, всички лабораторни тестове на пробите от замесените партиди, както и тези в испанското производствено предприятие, са отрицателни за *Salmonella* Poona. Вероятно това се дължи на малкото количество и неравномерното разпределение на причинителя в тази хранителна матрица.

Според експертите на EFSA и ECDC, предприетите мерки за уведомяване на потребителите и за изтеглянето от пазара на засегнатите партии, в страните, в които продуктите са дистрибутирани, ще допринесе за намаляване на риска от поява на нови случаи на заболяване.

По данни от RASFF Consumers portal¹, предоставящ информация от Системата за бързо съобщаване за опасни храни и фуражи (RASFF), към 27.03.2019 г., засегнатите партии са реализирани общо в 23 държави, в т.ч. девет държави членки на ЕС – Белгия, Дания, Франция, Германия, Италия, Люксембург, Нидерландия, Португалия и Обединеното кралство, две държави от Европейската асоциация за свободна търговия (ЕАСТ) – Норвегия и Швейцария, и други трети страни.

Няма информация за доставени партии в България.

Всички държави извън ЕС и ЕАСТ са уведомени – чрез Международната мрежа на компетентните органи по безопасност на храните (INFOSAN)², която се поддържа от Световната здравна организация (СЗО) и Световната организация по прехрана на населението (ФАО).

Основна информация за заболяването

Хранителни инфекции, причинени от *Salmonella* Poona при хората

Salmonella Poona е 36-тият по честота на докладване в Европейската система за надзор (TESSy), серовар на *Salmonella*, причиняващ хранителни инфекции при хората. В периода от 2013 до 2017 г., е докладван от 23 държави от ЕС или Европейското икономическо пространство (ЕИП) със 147 до 206 случая годишно. Франция съобщава най-много от случаите (34%), следвана от Обединеното кралство (26%). Най-често заболяват кърмачета и малки деца от 0-4 години (37% от случаите), при което случаите при момчетата са повече (58%), отколкото при момичетата. Информация за пътувания в чужбина при заболелите е била известна при 55% от случаите, като от тях в 45% заболяването е внесено от друга държава. Тайланд е най-често срещаната дестинация, съставлявайки 21% от случаите, свързани с пътуване в чужбина.

Хранителни взривове причинени от *Salmonella* Poona

През периода 2009 – 2017 г., са докладвани на EFSA **три** хранителни взрива, свързани с този причинител, от държави членки на ЕС (Австрия, Унгария и Швеция). Относно хранителния взрив в Унгария през 2009 г., са налични категорични доказателства за източника на инфекцията. Всички 26 пациенти са консумирали „свинско месо и продукти от него“, закупени от амбулантен търговец или пазари на открито/улична търговия. За другите два взрива в Австрия и Швеция не е установена категорична връзка между заболелите хора, консумираните храни и мястото на възникване. В Швеция е идентифицирана единствено храната като възможен източник на хранителния взрив (зърнени храни).

¹ RASFF Consumers portal <https://webgate.ec.europa.eu/rasffwindow/consumers/?event=getListByCountry&country=FR>

² International Network of Food Safety Authorities (INFOSAN) https://www.who.int/foodsafety/areas_work/infosan/en/

През 2011 г., в Испания е извършено проучване на голям хранителен взрив, причинен от *Salmonella* Poona, с 285 потвърдени случаи, възникнали в периода от 8 януари 2010 г. до 12 юли 2011 г., свързан с консумацията на храна за кърмачета. Причинителят е изолиран от взетите проби от храната, която е била от една и съща партида на една търговска марка и е консумирана от 88 от заболялите.

През последните две десетилетия в САЩ са докладвани случаи на инфекции от *S. Poona*, свързани с консумация на пъпеша и краставици, както и при контакт с домашни любимци (костенурки). Хранителният взрив от *S. Poona* през 2016 г., свързан с консумация на краставици, засяга 907 души от 40 различни американски щата.

Изолиране на *Salmonella* Poona в храните

За периода 2004 – 2016 г., държавите членки на ЕС са докладвали на EFSA десет положителни проби за *Salmonella* Poona от различни категории храни: „месо и месни продукти от бройлери“ (n=1); от говеда (n=1); от свине (n= 2); от други животински видове (n=2); сушени семена (n=2); двучерупчести мекотели (n=1) и други храни от неживотински произход (n=1).

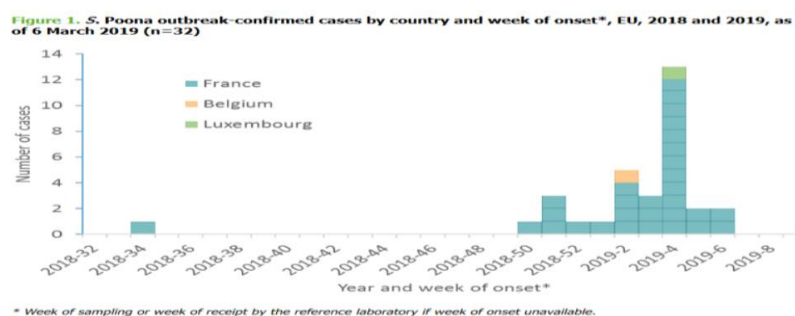
През периода 2005 – 2018 г. не са докладвани положителни проби за *S. Poona* за категориите „храни, предназначени за специфична хранителна употреба“ и „храни за кърмачета“.

Епидемиологично проучване на случаите при хората

Към 6 март 2019 г., три държави членки на ЕС установяват 32 потвърдени случаи с поява на симптоми, докладвани в периода от август 2018 г. до февруари 2019 г. (Фигура 1). Франция съобщава за 30 от тези случаи, а Белгия и Люксембург – по един.

Средната възраст на пациентите е 11 месеца, в диапазон от 3 до 28 месеца. Няма данни за пътувания на пациентите извън страната, по време на инкубационния период на заболяването. Информация за Франция посочва, че всички 30 случаи са получили медицинска помощ, като 14 от тях са приети за болнично лечение. Всички заболяли деца се повлияват добре от лечението или са напълно излекувани. Случаите са докладвани от 11 различни региони на страната.

Фигура 1: Графика на потвърдените случаи на *Salmonella* Poona в ЕС, по държава и седмица на възникване*, считано към 6 март 2019 г. (n = 32)

*Седмица на пробовземане или седмица на приемане на пробата от референтната лаборатория, когато липсва информация за седмицата на възникване

Оценка на ECDC и EFSA относно заплахата за ЕС

Белгия, Франция и Люксембург са засегнати от хранителен взрив, причинен от *S. Poona*, с 32 потвърдени случаи. Пациентите са кърмачета и малки деца под 3-годишна възраст. Епидемиологичните доказателства от проведени интервюта с родителите на заболелите (при 30 от 32-те потвърдени случаи), идентифицират като предполагаем преносител на инфекцията три вида храни за кърмачета (на оризова основа) от една търговска марка.

Мултилокусният геномен секвентен анализ на изолатите на *S. Poona* от всички пациенти, показва че всички изолати са част от сходен геномен клъстер, в подкрепа на хипотезата за общ източник на инфекцията.

Замесените партии от трите продукта са произведени за френска компания, на една и съща производствена линия, в испанско предприятие. Въпреки това, не е докладвано за наличие на *S. Poona*, в която и да е от изследваните партии или от производствената среда, в подкрепа на епидемиологичните данни. Важно е да се отбележи, че откриването на *Salmonella* или други патогени в изсушени (прахообразни) храни може да бъде трудно, поради вероятно малкото количество и неравномерното разпределение на причинителят в тази хранителна матрица.

Продуктите са доставени от френската фирма до търговци на едро и дребно и аптеки, които от своя страна чрез търговци на едро, он-лайн магазини или оператори за електронна търговия ги разпространяват до държави членки на Европейския съюз, до държави от Европейската асоциация за свободна търговия и други трети страни. Всички страни извън ЕС и извън ЕАСТ са били информирани от Секретариата на INFOSAN.

По данни на компетентните органи на Франция, на 24 януари 2019 г. френската компания инициира изтегляне и изземване от пазара на храни за кърмачета и малки деца от същата марка във Франция³, последвано от изтегляне и в Люксембург.

Освен това във Франция⁴, Белгия⁵ и Испания⁶ – са пуснати публични предупреждения, а операторът извършил електронната търговия е информирал всички свои клиенти. В отговор на сигнала от INFOSAN, в няколко страни извън ЕС, където са разпространени продуктите, са иницирани мерки по изземване на партидите и информиране на обществото. Предполага се, че предприетите контролни мерки ще намалят риска от нови инфекции. Възможно е да бъдат докладвани допълнителни случаи, най-вече при тези, които са консумирали вече продадени или неизтеглени от пазара продукти.

В миналото са докладвани няколко предишни хранителни взрива, причинени от други серотипове на *Salmonella enterica*, свързани с един и същ вид храни. В края на 2017 г. и началото на 2018 г., Франция докладва за взрив от *Salmonella Agona* при кърмачета, свързан с консумация на храна за кърмачета (на млечна основа), при който щамът причинител вероятно е преживял в производствения обект в продължение на 12 години. [2].

³<https://solidarites-sante.gouv.fr/systeme-de-sante-et-medico-social/securete-sanitaire/les-alertes-sanitaires/article/rappel-de-produits-de-nutrition-infantile-de-la-marque-modilac-en-raison-d-une>

⁴<https://www.modilac.fr/actualites/principe-de-precaution-retrait-rappel-de-formules-infantiles-fabriquees-en-espagne>

⁵<http://www.favv-afsc.fgov.be/professionelen/publicaties/pers/2019/2019-02-01.asp>

⁶http://www.aecosan.mssi.gob.es/AECOSAN/web/seguridad_alimentaria/ampliacion/salmonella_poona.htm

Хранителният взрив причинен от *S. Poona* в Испания, през 2011 г., е свързан с храна за кърмачета (на млечна основа), която е произведена от същата испанска фирма, посочена в настоящия хранителен взрив. Освен това, френските и испанските национални референтни лаборатории докладват, за установена генетична връзка между изолатите от хора, засегнати от настоящия хранителен взрив във Франция, с тези от хранителния взрив в Испания през 2011 г.

Възможното преживяване на *S. Poona* в производствената линия изисква по-нататъшно проучване.

Препоръки:

- За да се предотвратят хранителни взривове, свързани с храни на прах за кърмачета, следва да се спазват основни хигиенни правила за безопасно приготвяне, манипулация и съхранение. Подробни съвети са представени в *Ръководство за хигиенно и безопасно приготвяне на храни на прах за кърмачета на СЗО и ФАО*.
<http://www.who.int/foodsafety/publications/powdered-infant-formula/en/>
- При поява на диария у малки деца, които приемат храни за кърмачета, трябва незабавно да се потърси лекарска помощ.
- Случаите на салмонелоза при кърмачета трябва да бъдат докладвани на здравните органи за серотипизиране.
- Изолатите от *S. Poona* е необходимо да бъдат подложени на пълен геномен секвентен анализ, за да се установи дали са свързани с настоящия хранителен взрив.

Източници:

1. ECDC (European Centre for Disease Prevention and Control) and EFSA (European Food Safety Authority) 2019. Multi-country outbreak of *Salmonella* Poona infections linked to consumption of infant formula. *EFSA supporting publication* 2019: 16(3): EN-1594. 18 pp. doi: [10.2903/sp.efsa.2019.EN-1594](https://doi.org/10.2903/sp.efsa.2019.EN-1594)
<https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/sp.efsa.2019.EN-1594>
2. European Centre for Disease Prevention and Control, European Food Safety Authority. Joint Rapid Outbreak Assessment: Multi-country outbreak of *Salmonella Agona* infections linked to infant formula: Stockholm and Parma: ECDC, EFSA; 2018.
<https://ecdc.europa.eu/en/news-events/salmonella-agona-outbreak-infant-formula-recall-reduce-risk-public-health>

Изготвил:

Д-р Дора Петлова, главен експерт

Дирекция „Комуникация на риска, обучение и Контактен център“, ЦОРХВ

01.04.2019 г.